

Bijlage 1: Beknopte samenvatting doelmatigheid en doeltreffendheid tien jaar cultuureducatiebeleid

Doeltreffendheid van het cultuureducatiebeleid in de periode 2013-2022

In de periode 2013-2022 heeft het ministerie van OCW met een breed palet aan beleidsmaatregelen ingezet op verbetering van de kwaliteit van cultuureducatie en de verhoging van de deelname van leerlingen en studenten aan cultuureducatieve activiteiten. Dankzij de gezamenlijke inzet van het onderwijsveld, culturele organisaties en mijn bestuurlijke partners bij gemeenten en provincies, zijn hier in de afgelopen twaalf jaar mooie resultaten geboekt. Dit is ook terug te zien in de monitors Cultuureducatie in het PO en VO 2022-2023. Middels verschillende beleidsmaatregelen is er de afgelopen jaren verder gebouwd aan een stevige basis voor cultuureducatie op school in het po, vo en mbo.

In de afgelopen tien jaar is er een brede en complexe beleidsmix ontstaan, bestaande uit zowel wettelijke als bovenwettelijke beleidsmaatregelen.¹ Deze hangen ten dele samen, maar staan ook op zichzelf. Beleidsmaatregelen versterken elkaar deels, maar zitten elkaar ook in de weg. Daarnaast betreft het merendeel van het instrumentarium stimuleringsbeleid van tijdelijke aard, wat het beleid kwetsbaar maakt en gevoelig voor invloeden van buitenaf.

Doelmatigheid van het cultuureducatiebeleid in de periode 2013-2022

In de afgelopen tien jaar zijn de uitgaven aan het cultuureducatiebeleid gestegen van 42,3 miljoen euro naar 56 miljoen euro. Cumulatief gaat het om een totaalbedrag van ruim 500 miljoen euro, waarvan circa 40 procent via wettelijke beleidsmaatregelen en 60 procent via bovenwettelijke beleidsmaatregelen. Uit het onderzoek komt naar voren dat hard is gewerkt aan de doelen en thema's binnen het cultuureducatiebeleid en dat daarmee op meerdere fronten vooruitgang is geboekt. Er is progressie te zien in onder andere het stimuleren van cultuurdeelname, de professionalisering van cultuureducatie en de ontwikkeling van de samenhang en doorlopende leerlijnen voor cultuureducatie. Tegelijkertijd blijkt uit het onderzoek dat er meer output in termen van verbeterde kwaliteit van cultuureducatie en verhoogde deelname aan kunst en cultuur denkbaar en wenselijk is.

Verklaringen voor de doeltreffendheid en doelmatigheid van het cultuureducatiebeleid in de periode 2013-2022

Ondanks dat er vooruitgang is geboekt in de afgelopen tien jaar op de doelen van de verschillende beleidsmaatregelen, is het lastig om over de totale beleidsmix op het gebied van cultuureducatie in de afgelopen tien jaar uitspraken te doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Dit heeft er mee te maken met dat de evaluaties waar de onderzoekers zich op hebben gebaseerd voornamelijk op meningen en percepties zijn gericht, kwantitatieve gegevens ontbreken, er vaak geen nulmetingen zijn uitgevoerd, informatie over de doelmatigheid van beleidsmaatregelen niet in kaart zijn gebracht en er geen onderzoek is gedaan naar de doelmatigheid van de middelen die zijn ingezet.

In het kader van de periodieke rapportage hebben de onderzoekers focusgroepen bevroegd. Deze focusgroepen hebben aangegeven dat de koers en doelen van het cultuureducatiebeleid breed worden onderschreven en dat de organisatie goed functioneert. Tegelijkertijd geven de focusgroepen aan dat het aantal bovenwettelijke beleidsmaatregelen niet altijd versterkend heeft uitgepakt en dat de regelingen voor specifieke disciplines als contraproductief worden ervaren vanwege de concurrerende werking. Het doortrekken van de Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)-regeling van het po naar het vo en mbo is volgens hen logisch en wenselijk. Wel wordt aangegeven dat de tijdelijkheid van de maatregelen en de verschillen in looptijd zorgen voor onnodige

¹ Het wettelijk beleidsinstrumentarium, waaronder de wettelijk geldende kerndoelen en examenprogramma's, de bekwaamheidseisen aan leerkrachten, de prestatieboxmiddelen en het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs, biedt scholen houvast bij de invulling van hun cultuuronderwijs. Het bovenwettelijk beleidsinstrumentarium richt zich op stimuleringsmaatregelen om onder meer de kwaliteit van cultuuronderwijs en de samenwerking tussen scholen en culturele instellingen te bevorderen en te versterken.

ingewikkelde belasting en niet voor een stabiele financiële basis. Ook is door de focusgroepen aangegeven dat de vrijblijvendheid van zowel de wettelijke als bovenwettelijke beleidsinstrumenten niet bijdragen aan een sterke basis voor cultuureducatiebeleid.